

1. ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2023

Σελίδα: 1

1. ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 08/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 08/10/2023

Σελίδα: 29

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιώργος Παγουλάτος

Δικαιολογημένη η αισιοδοξία για την ελληνική οικονομία

Ο καθηγητής και πρόεδρος της Ελλάδας στον ΟΟΣΑ μιλάει για τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και της δημογραφικής γήρανσης, τα επιτόκια, αλλά και τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΔΟΓΑ

Συγκρατημένη αισιοδοξία για την πορεία της ελληνικής οικονομίας το 2024 εκφράζει ο καθηγητής και πρόεδρος της Ελλάδας στον ΟΟΣΑ **Γιώργος Παγουλάτος** σε συνέντευξή του στο «Βήμα». Επισημαίνει ωστόσο ότι ο δημόσιος τομέας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις, το επενδυτικό κενό από την κρίση

den έχει πλήρως καλυφθεί, ενώ η απονομή δικαιοσύνης πρέπει να επιταχυνθεί. Εκτιμά ακόμη ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η ανάσχεση – ή τουλάχιστον – ο μετριασμός της δημογραφικής γήρανσης συνιστούν τις δύο μεγαλύτερες μακροπρόθεσμες προκλήσεις για την Ελλάδα.

Ο **κ. Παγουλάτος** θεωρεί πρόωρο να λεχθεί ότι είμαστε στο τέλος του ανοδικού κύκλου των επιτοκίων, καθώς ο πληθωρισμός παραμένει πάνω από τα επιθυμητά για τις κεντρικές τράπεζες επίπεδα και επισημαίνει την απειλή ενός νέου κύκλου υψηλών τιμών ενέργειας.

Τι λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας; Ποιες οι μεγαλύτερες προκλήσεις;

«Η ελληνική οικονομία απορρόφησε την ενεργειακή κρίση και αναπτύσσεται σταθερά πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και με χαμηλότερο πληθωρισμό. Συγκεκριμένοι παράγοντες δικαιολογούν συγκρατημένη αισιοδοξία για την Ελλάδα το 2024: τα μεγαλύτερα από ποτέ έσοδα από τον τουρισμό του 2023 επηρεάζουν θετικά το 2024 (carry over effect). Η επιταχυνόμενη στο 2024 απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης δημιουργεί επενδυτική ώθηση. Και η προσδοκώμενη πτώση του πληθωρισμού, με δεδομένες τις ονομαστικές αυξήσεις μισθών, αναμένεται να αυξήσει την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων. Όμως διαρθρωτικές αδυναμίες λειτουργούν ανασταλτικά στην ανάπτυξη και επισημαίνονται και σε εκθέσεις του ΟΟΣΑ: το μέσο μέγεθος των επιχειρήσεων παραμένει χαμηλό, τα ποσοστά απασχόλησης πρέπει να αυξηθούν, η απονομή δικαιοσύνης να επιταχυνθεί. Ο δημόσιος τομέας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις, το επενδυτικό κενό από την κρίση δεν έχει πλήρως καλυφθεί.

Οι δύο μεγαλύτερες μακροπρόθεσμες προκλήσεις; Πρόথম, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με ευρείας κλίμακας επενδύσεις και πολύπλευρη προσαρμογή υποδομών, κανόνων και συμπεριφορών. Δεύτερον, η ανάσχεση ή τουλάχιστον ο μετριασμός της δημογραφικής γήρανσης,

«Ο δημόσιος τομέας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις, το επενδυτικό κενό από την κρίση δεν έχει πλήρως καλυφθεί, ενώ η απονομή δικαιοσύνης πρέπει να επιταχυνθεί» αναφέρει ο **κ. Γιώργος Παγουλάτος**

περιορισμοί οδηγούν σε ελλείψεις πρώτων υλών και ενδιάμεσων αγαθών και αυξήσεις τιμών, με δεδομένη τη θέση της Ευρώπης ως εισαγωγέα ενέργειας και πρώτων υλών. Η εξέλιξη του πολέμου στην Ουκρανία αποτελεί κορυφαίο παράγοντα αβεβαιότητας και κινδύνων, με επιπτώσεις στην επάρκεια και στις τιμές των τροφίμων και ορατή την απειλή ενός νέου κύκλου υψηλών τιμών ενέργειας».

Πόσο ανησυχεί τον Οργανισμό η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στην Κίνα;

«Τις προηγούμενες δεκαετίες, οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της Κίνας, μέσω διεθνούς εμπορίου, αποτελούσαν κύριο παράγοντα παγκόσμιας οικονομικής μεγέθυνσης. Πλέον η Κίνα πλήττεται από τους περιορισμούς στις εμπορικές συναλλαγές με τη Δύση και χρόνια αδύναμη εγχώρια καταναλωτική, ενώ οι κινεζικές αρχές προσαθούν να πθασούσαν την υπερδίκλιωση του τομέα των ακινήτων. Μια μεγαλύτερη του αναμενόμενου οικονομική επιβράδυνση στην Κίνα θα επιδρούσε αρνητικά στην παγκόσμια οικονομία. Ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι μια συρρίκνωση 3 ποσοστιαίων μονάδων της εγχώριας ζήτησης στην Κίνα θα αφαιρούσε 0,6 ποσοστιαίες μονάδες από το παγκόσμιο ΑΕΠ. Μια τέτοια εξέλιξη θα γινόταν αισθητή σε οικονομίες εκτεθειμένες στο εμπόριο με την Κίνα, στην Ασία αλλά και την Ευρώπη».

Συμμερίζετε τις ανησυχίες για τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας;

«Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ) μεταμορφώνει την αγορά εργασίας, με θετικές αλλά και (απροσδιόριστες ακόμα) αρνητικές συνέπειες. Στις θετικές επενέργειες: η αύξηση της παραγωγικότητας και ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, η μηχανική αυτοματοποίηση σε τμήματα της παραγωγικής διαδικασίας που αφήνει χώρο για την ανθρώπινη δημιουργικότητα, η εκθετική πρόοδος σε τομείς από την ιατρική μέχρι τη δημόσια ασφάλεια και τις υποδομές. Όμως η ΤΝ καταργεί θέσεις εργασίας, όχι μόνο σε κλάδους χαμηλής ειδίκευσης και ρουτίνας, αλλά και σε επαγγέλματα εξειδίκευσης και διανοητικών απαιτήσεων. Πολλά θα εξαρτηθούν από τον επαναπροσανατολισμό της σχέσης ανθρώπου και μηχανής, στο νομοθετικό-ρυθμιστικό όσο και επιχειρησιακό επίπεδο, ώστε οι εργαζόμενοι να υποστηρίζουν την εργασία τους με τη χρήση ΤΝ παρά να υποκαθίστανται από αυτή. Είναι βέβαιο ότι η μετατροπή της ΤΝ από απειλή σε ευκαιρία θα απαιτήσει διαρκή αναβάθμιση της εκπαίδευσης και επανακατάρτιση των εργαζομένων, ώστε δουλέψει πιο χυφώνια να αντικαθίστανται από καινούργιες. Κρίσιμο θα είναι το ζήτημα της αναδιανομής προς το κοινωνικό σύνολο των ωφελειών της ΤΝ, μέσω κατάλληλης φορολογικής και κοινωνικής πολιτικής, ώστε να μην οδηγούν σε υπέρμετρες συγκεντρώσεις πλούτου και ισχύος στην κορυφή της εισοδηματικής πυραμίδας».

που απειλεί την ευημερία και ασφάλεια της Ελλάδας».

Εκτιμάτε ότι έφτασε το τέλος του ανοδικού κύκλου των επιτοκίων;

«Είναι νωρίς να πούμε ότι είμαστε στο τέλος του ανοδικού κύκλου των επιτοκίων. Η αποκλιμάκωση των επιτοκίων στις ΗΠΑ φανταίνεται ότι θα αρχίσει να ξεκινάει, μέσα στο 2024. Πιθανότερο τα επιτόκια να παραμείνουν υψηλά για αρκετό ακόμα διάστημα, ενώ δεν αποκλείεται και νέα αύξηση της τάξεως των 25 μ.β. Οι επιπτώσεις αυτών των αρνητικών προσδοκιών αποτυπώθηκαν στην πτώση των τιμών μετοχών και ομολόγων σε ΗΠΑ και Ευρώπη στα τέλη του Σεπτεμβρίου.

Βέβαια, ο πληθωρισμός αποκλιμακώνεται, παραμένει όμως πάνω από τα επιθυμητά για τις κεντρικές τράπεζες επίπεδα. Οι νομισματικές αρχές θέλουν να είναι βέβαιες ότι οι πληθωριστικές προσδοκίες έχουν εξολεωθεί πριν προχωρήσουν σε χαλάρωση της πολιτικής τους.

Θυμίζω ότι τα αίτια της συσταλτικής νομισματικής πολιτικής στις δύο πλευρές του Ατλαντικού δεν ήταν ταυτόσημα. Η αμερικανική Fed ανέδρασε σε άνοδο του πληθωρισμού λόγω τόνωσης της ζήτησης από την επεκτατική δημοσοιομική και εισοδηματική πολιτική Μπάιντεν. Στην Ευρώπη ο πληθωρισμός ήταν κυρίως από την πλευρά της προσφοράς, λόγω ενεργειακού σοκ από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Η ΕΚΤ υποχρεώθηκε να αυξήσει και αυτή τα επιτόκια για να αντιμετωπίσει τον εισαγόμενο πληθωρισμό από τις ΗΠΑ».

Ποιες θεωρείτε ότι είναι αυτή τη στιγμή οι μεγαλύτερες εστιές συμβασιότητας για το παγκόσμιο εμπόριο;

«Ο ανταγωνισμός Δύσης - Κίνας έχει ήδη ορατά αποτελέσματα στη συμπίεση των εμπορικών ροών. Όπως δείχνει η τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ για τη διεθνή οικονομία, το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών καταγράφει καθοδική τάση και μόνο οι υπηρεσίες αντέχουν. Καθώς Ευρώπη και ΗΠΑ επιδιώκουν διαφοροποίηση και μείωση της εξάρτησης από την Κίνα, εξαγωγικοί και εισαγωγικοί

Και μια τελευταία ερώτηση...

Πώς προκάρη και πού αποσκοπεί η ίδρυση Κέντρου του ΟΟΣΑ στην Κρήτη;

«Το Κέντρο Κρήτης έχει ως αντικείμενο την παρακολούθηση και μελέτη των δημογραφικών εξελίξεων και των συνεπειών τους: τη γήρανση του πληθυσμού, τις διαγενειακές προκλήσεις και επιπτώσεις τους στην απασχόληση, την κοινωνική συνοχή και οικονομική ανάπτυξη, τη μετανάστευση και διασπορά. Το Κέντρο πρόκειται να λειτουργήσει ένα Ψηφιακό Παρατηρητήριο στην Αθήνα και συνεδριακές δραστηριότητες στην Κρήτη. Ο ΟΟΣΑ προχωρά ήδη στη στελέζωση του Κέντρου για να ξεκινήσει το συντομότερο η λειτουργία του. Παράλληλα, η χώρα μας θα ασκήσει τον Δεκέμβριο την προεδρία στο σημαντικό Global Strategy Group του ΟΟΣΑ, με αντικείμενο τις δημοσοιομικές προκλήσεις του νέου γεωπολιτικού περιβάλλοντος και τον ρόλο του ΟΟΣΑ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ενότητα για τις δημοσοιομικές τάσεις και τις σχέσεις με τον αναπτυσσόμενο κόσμο, προκειμένου έτσι να ενισχυθεί και η θεματική του Κέντρου Κρήτης».

